

Fővárosi Ítéltábla
9.Pf.20.524/2014/3.

A Fővárosi Ítéltábla a **Dr. Mozsolits Ügyvédi Iroda (I. és II. r. felperes jogi képviselőjének címe**, ügyintéző: dr. Mozsolits Beáta ügyvéd) által képviselt **I.rendű felperes neve (I. r. felperes címe)** I. rendű és **II.rendű felperes neve (II. r. felperes címe)** II. rendű felpereseknek - a **Sárvári Ügyvédi Iroda (alperes jogi képviselőjének címe** ügyintéző: dr. Sárvári Nóra ügyvéd) által képviselt **alperes neve. (alperes címe)** alperes ellen **ingó kiadása** iránt indult perében a Fővárosi Törvényszék 2013. szeptember 19. napján meghozott 4.P.21.378/2013/6. számú ítélete ellen a felperesek részéről 8. és az alperes részéről 7. sorszámon előterjesztett fellebbezések folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, és a keresetet teljes egészében elutasítja. Az alperest mentesíti az elsőfokú perköltség és kereseti illeték megfizetése alól. Kötelezi az I. és II. rendű felpereseket, hogy 15 napon belül fizessenek meg az alperesnek személyenként 100.000 (százezer) forint + áfa elsőfokú perköltséget és a feljegyzett kereseti illetékből az államnak külön felhívásra ugyancsak személyenként 450.000 (négy száz-ötvenezer) forint illetéket. Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi az I. és II. rendű felpereseket, hogy 15 napon belül fizessenek meg személyenként az alperesnek 50.000 (ötvenezer) forint + áfa ügyvédi munkadíjból és 400.000 (négy százezer) forint fellebbezési illetékből álló másodfokú perköltséget. A felperesek által le nem rótt fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperesek keresete 20.711.232 forint és járulékainak megfizetésére irányult. Kérelmüket arra alapították, hogy a jogelődjeik által megkötött öröklési szerződés alapján jogosulttá váltak az alperessel szemben az alperesnél vezetett lakossági bankszámlán elhelyezett és az örökhagyó hagyatékához tartozó pénzösszeg követelésére.

Az alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.

Állította, hogy a felperesek által követelt pénzösszeget a bankszámlaszerződéshez tartozó kedvezményezetti nyilatkozatban megjelölt személynek mint jogosultnak kifizették. A teljesítés időpontjáig a kedvezményezett személye nem változott, így a szerződésnek megfelelően járt el.

Az elsőfokú bíróság kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felpereseknek személyenként 5.000.044 forint tőkét és ennek 2011. november 29-től a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatát, valamint 300.000 forint perköltséget, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. A feljegyzett kereseti illetékről úgy rendelkezett, hogy az I. és II. rendű felperesek személyenként 225.000 forintot, míg az alperes 450.000 forintot köteles az államnak külön felhívásra megfizetni.

Ítéletének indokolásában idézte a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 206. § (1) és a 164. § (1) bekezdését, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 529. § (1) bekezdését. Megállapította, hogy az örökhatározó és felesége, valamint az alperes között egyetlen bankszámla szerződés jött létre, amelyhez kapcsolódóan több alszámlát is megnyitottak. Így egyetértett az alperessel abban, hogy a halál esetére szóló kedvezményezetti nyilatkozat esetén az aktuális betéti alszámlán kezelt pénz nem tartozik az elhunyt hagyatékához. A Ptk. 207. § (1) bekezdésének alkalmazásával megállapította, hogy egyik számlatulajdonos esetében sem történt meg érvényesen a halál esetére szóló kedvezményezett jelölés, ezért az alperes nem volt jogosult a kifizetésre. A hagyatékátadó végzés szerint nem volt vitás, hogy az örökhatározó házastársának egyetlen örököse a férje volt, aki a bankszámlán kezelt $\frac{1}{2}$ részt a törvény erejénél fogva megörökölte, míg a felperesek jogelődjeit a számlán kezelt és felesége után örökölt készpénz tekintetében tette örökössé, így nem volt az bizonyított, hogy az öröklési szerződés a bankszámlán kezelt pénznek arra az $\frac{1}{2}$ részére is kiterjed, amely kezdettől fogva az örökhatározó tulajdona volt. Mindezekre tekintettel az alperes a lekötött betét felét egyenlő arányban köteles a felperesek részére megfizetni. A felperesek 2011. december 7-én szólították fel az alperest a teljesítésre, azonban a számlán elhelyezett pénz ügyleti kamatai az örökhatározó halálától (2011. július 4.) megilleti őket. A kedvezményezetti jognyilatkozattal kapcsolatos álláspontjára tekintettel a felperesek további tanúbizonyítási indítványát mellőzte.

A felperesek az ítélet elleni fellebbezésükben az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a marasztalási összeg mindösszesen 20.711.232 forint és járulékaira történő felemelését kérték.

Állításuk szerint az elsőfokú bíróság azt helyesen állapította meg, hogy az alperes nem volt jogosult a kedvezményezettnek teljesíteni. Nem vitás tény, hogy az örökhatározó a feleségének egyetlen örököse volt, aki 2011. február 17-én öröklési szerződéssel valamennyi ingó és ingatlan vagyonára, valamint a szerződéskötés időpontjában hagyatéki eljárás tárgyát képező, feleségétől rá származó ingatlan és ingó vagyonra a felperesek jogelődjeit nevezte meg örökössé. Helytelen az a jogi

következtetés, hogy a felperesek kizárólag az elhunyt feleség tulajdonában álló pénzüsszegekre szereztek jogosultságot, mert az örökhagyó valamennyi vagyonát a felperesek jogelődjeire kívánta hagyni, külön is rögzítve a bankszámlákon szereplő és a jelen per tárgyát képező összegeket. Tehát egyértelmű, hogy a felperesi jogelődöket általános örökösévé kívánta tenni. Ezt alátámasztja az is, hogy az öröklési szerződés megkötését megelőzően a jogelődök évek óta természetben tartották és gondozták az idős házaspárt, így az örökhagyó akarata csak a teljes vagyon átadására irányulhatott. Az elsőfokú bíróság a szerződő felek szerződéses akaratának feltárása érdekében nem folytatott le bizonyítást, kizárólag a kedvezményezetti jelölés és a különböző bankszámlaszámok összefüggését vizsgálta.

Az elsőfokú bíróság a Ptk. 207. § (1) bekezdésében, 205. §-ában és a Pp. 3. § (3) bekezdésében foglaltakat megsértette. A szerződő felek akarata a szerződésből egyértelműen kitűnik, így újabb eljárásra szükség nincs, de arra az esetre, ha a másodfokú bíróság ennek az értékelésnek a teljesítésére jogi lehetőséget nem lát, kérték a Pp. 252. § (3) bekezdése alapján az ítélet hatályon kívül helyezését.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet felperes fellebbezésével érintett részeinek a helybenhagyására irányult.

Az elsőfokú ítélettel szembeni fellebbezésében az alperes az ítélet megváltoztatását és a kereset elutasítását, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését kérte.

Vitatta, hogy a kedvezményezetti nyilatkozat érvénytelen, legfeljebb annak létre nem jöttét lehetett volna megállapítani, azonban ez sem felel meg a valóságnak, mert a születési név elírása nem jelenti azt, hogy egyéb személyazonosító adatok alapján a kedvezményezett személye nem volt beazonosítható. Az alperes ezért egyértelműen a nyilatkozatban megjelölt személy részére teljesített. A nyilatkozatra kézzel rávezetett kifejezés ismeretlen személytől származik, és a banknál elfekvő példányon ez nem szerepel. Az elsőfokú bíróság nem tájékoztatta a feleket arról, hogy az okirat tartalmát illetően kételyek merültek volna fel, ezért az okiratot a Pp. 235. § (1) bekezdésére is tekintettel kérte figyelembe venni. Hangsúlyozta, hogy a kézzel rávezetett név, a nyilvánvalóan hibásan írt születési névvel együtt sem kérdőjelezi meg a kedvezményezettként megjelölni kívánt személy azonosságát, mert a személyazonosító adatok önmagukban is bőven elegendőek a kétségek eloszlatására. A százalékra vonatkozó rovat kitöltetlenül hagyása nyilvánvalóan azt jelenti, hogy a nyilatkozók nem akarták a nyilatkozat tárgyát képező összeget megosztani. Utalt a Ptk. 207. § (1) bekezdésére, továbbá a 2007. március 1-től hatályos Általános Szerződési Feltételek II.2.2. pontjára. Az elsőfokú bíróság nem a Pp. 206. § (1) bekezdése szerint járt el, hiszen kétség sem fér hozzá, hogy a kedvezményezettre vonatkozó állítás megfelelt a valóságnak. Ha e körben értelemzavaró tény merül fel, a bizonyítási kötelezettségről a feleket a Pp. 3. § (3) bekezdése alapján tájékoztatni kellett volna.

A felperesek fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet alperes fellebbezésével érintett részeinek a helybenhagyására irányult.

Az alperes fellebbezése alapos, a felperesek fellebbezése pedig megalapozatlan.

Az elsőfokú bíróság a felperesek keresetének elbírálásához szükséges bizonyítási eljárást lefolytatta, érdemi döntésével azonban a másodfokú bíróság csak részben értett egyet.

A másodfokú bíróság megállapította, hogy a kedvezményezett megjelölését tartalmazó, 2007. május 11-én kelt teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt (Pp. 196. § (1) bekezdés) írásbeli nyilatkozatot az örökhagyó és felesége mint betétesek saját kezűleg aláírták, amelyben a kedvezményezett nevét, születési évét, anyja nevét és lakcímét a betétesek személyéhez egyenként hozzárendelve félreérthetetlenül és egyértelműen azonos tartalommal feltüntették. A fénymásolatban csatolt okiraton lévő kézírás ennek tényét és a kedvezményezett személyének beazonosíthatóságát egyáltalán nem változtatta meg, míg a részesedési arány kitöltésének hiánya csupán azt támasztja alá, hogy a betét egyetlen kedvezményezettjének részesedése a teljes betétre kiterjed, azt megosztania senkivel nem kell. Mindezekre tekintettel a halál esetére szóló kedvezményezetti nyilatkozat a bankszámlaszerződés részévé vált, ezért nem helytálló az elsőfokú bíróságnak az a megállapítása, hogy a kedvezményezetti megjelölések alaki hibája folytán az alperes nem volt jogosult a betétben elhelyezett összeg kifizetésére.

A Ptk. 535. § (1)-(2) bekezdései alapján alkalmazandó takarékbetétről szóló 1989. évi 2. törvényerejű rendelet 10. §-a szerint a betétes elhalálása esetére történő kedvezményezett megjelölésével elhelyezett takarékbetét nem tartozik a betétes hagyatékához, és a kedvezményezett a takarékbetét felett a hagyatéki eljárás lefolytatásától függetlenül rendelkezhet. Mindebből következik, hogy az elhalálás esetére szóló érvényes kedvezményezetti megjelölés esetén az örökösök a takarékbetétre igényt nem tarthatnak, és az alperesnek a tvr. 10. §-a és a szerződés értelmében a betétben elhelyezett összeget a kedvezményezett részére kellett visszafizetni. Maguk a felperesek sem állították, hogy az örökhagyó mint betétes az alperessel közölt hatályos nyilatkozatban a kedvezményezett személyének megváltozását az alperesnek hitelt érdemlően bejelentette. Mindezt önmagában cáfolja a felperesek jogelődjének (a továbbiakban: felperesek) a keresetlevélben előadott nyilatkozata, amely szerint jogi képviselőjük a 2011. december 1-jén kelt felszólítással közölte az alperessel az öröklési szerződés megkötését, és ezzel kísérelték meg bejelenteni az örökösöket az érintett bankszámla kedvezményezettjeiként. A felperesek által csatolt 2011. március 7-én kelt okirat pedig alakilag és tartalmilag is alkalmatlan lett volna a kedvezményezett személyének megváltoztatására, hiszen az nem az örökhagyó, hanem a „meghatalmazott” saját nyilatkozata, ugyanakkor a kedvezményezett adatainak módosítását csupán kilátásba helyezi, de magukat az adatokat egyáltalán nem tartalmazza.

A kifejtett indokok alapján arra vonatkozó okirat nem áll rendelkezésre, hogy a betétesek 2011. február 3. és július 4-én bekövetkezett haláláig a kedvezményezett

személyének megváltoztatását az alperesnek bejelentették, így a felek között nem állt fenn olyan bankszámlaszereződésből eredő kötelmi jogviszony, amelynek ténybeli alapján a felperesek a betét visszafizetését az alperestől követelhetik, míg az érintett bankszámla kedvezményezettjének megjelölése folytán a tvr. 10. §-a értelmében a felpereseket örökös jogállásuk folytán sem illeti meg a jogosultság az alperessel szemben a keresetben meghatározott összeg követelésére.

A felperesek keresete a felek nyilatkozatai és az elsőfokú eljárásban szolgáltatott bizonyítékok alapján elbírálható, és a kifejtett indokok folytán a további bizonyítás szükségtelen, míg az elsőfokú bíróság az eljárási szabályokat nem sértette meg, ezért az ítélet hatályon kívül helyezésének a Pp. 252. § (2)-(3) bekezdéseiben foglalt feltételei nem álltak fenn. Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, és a keresetet teljes egészében elutasította.

Az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatása folytán a felperesek pervesztesek lettek, ezért a Pp. 239. §-a alapján irányadó 78. § (1) bekezdése értelmében kötelesek az alperes által lerótt összesen 800.000 forint fellebbezési illetéket és az alperes ügyvédi munkadíjban felmerült első- és másodfokú perköltségeit megfizetni. Az ügyvédi munkadíj mértékét a másodfokú bíróság a kifejtett érdemi tevékenységgel arányban állóan a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdéseiben foglalt összeghez képest a (6) bekezdés alkalmazásával mérsékelte. A felperesek jogelődjeinek illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt elsőfokú eljárási illeték viseléséről szóló rendelkezés az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 74. § (3) bekezdése szerint irányadó 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 5. § (5) bekezdésére figyelemmel a 13. § (2) bekezdésén alapul, míg a felperesek a másodfokú eljárásban személyes költségmentességben részesültek, ezért a fellebbezési illetéket a 14. § alapján az állam viseli.

Budapest, 2014. december 11.

Dr. Hőbl Katalin s.k.
a tanács elnöke

Dr. Bleier Judit s.k.
előadó bíró

Egriné dr. Salamon Emma s.k.
bíró

A kiadmány hitelül: